

PUNCOVÝ ÚRAD SR, Medená 10, 814 56 Bratislava

VÝROČNÁ SPRÁVA

Puncového úradu SR

za rok 2009

Apríl 2010

Úvod

Rok 2009 sa začal zavedením spoločnej európskej meny Euro a s tým bolo spojené aj očakávanie ďalšieho vývoja činností Puncového úradu SR. Napriek výraznému poklesu záujmu o výrobky z drahých kovov oproti predchádzajúcemu roku, Puncový úrad SR stanovenú výšku príjmov splnil.

Puncový úrad SR ako štátna rozpočtová organizácia je svojimi príjmami a výdavkami naviazaný na štátny rozpočet. Hospodári samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré vyčleňuje MH SR. **Puncový úrad SR bol aj v roku 2009 ziskovou organizáciou rezortu.**

Puncový úrad Slovenskej republiky na základe Puncového zákona č. 10/2004 Z. z., kontroluje uvádzanie a následný predaj výrobkov z drahých kovov na slovenský trh, a z časti aj na trhy krajín Európskej únie a do členských krajín Viedenského dohovoru. Puncový zákon patrí do kategórie právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľa a to predovšetkým v oblasti dodržiavania zákonom stanovenej rýdzosti pri výrobe registrovaných zliatin a tovarov z drahých kovov a tiež aj pri dovoze tovarov z drahých kovov. Puncový úrad SR (PÚ SR) má dohľad nad razbou mincí a medailí z drahých kovov, kde dodržanie obsahu drahého kovu je jedným z kritérií pre povolenie ich razby. Bez súhlasu PÚ SR nemôže výrobca odovzdať razbu odberateľovi.

Sídlom Puncového úradu Slovenskej republiky je od roku 1929 Bratislava, Medená ulica č. 10.

Riaditeľom Puncového úradu SR, ktorého vymenúva vedúci služobného úradu Ministerstva hospodárstva SR je od marca roku 2009 **Ing. Miroslav Trebuľa**.

Členovia vedenia PÚ SR sú menovite:

Ing. Agneša Topol'ská, štatutárna zástupkyňa riaditeľa, vedúca odboru puncovej inšpekcie,
Ing. Eva Šubínová, vedúca ekonomického oddelenia a osobného úradu,
Ing. Ján Šlajferčík, vedúci odboru puncovej kontroly,
Ing. Miloslav Eštok, vedúci pobočky v Košiciach,
Mgr. Slávka Spišáková, vedúca pobočky v Trenčíne,
RSDr. Marta Grmanová, vedúca expozitúry v Leviciach,
Mgr. Ľudmila Ivanová, vedúca vnútornej kontroly.

Poslanie a postavenie PÚ SR

Poslaním PÚ SR ako orgánu štátnej správy na úseku puncovníctva a skúšania výrobkov z drahých kovov je chrániť oprávnené záujmy tak občanov, ako aj výrobcov a obchodníkov s drahými kovmi.

Hlavnými oblasťami činnosti Puncového úradu Slovenskej republiky (ďalej PÚ SR) je výkon puncovej kontroly a puncovej inšpekcie a tiež aj ďalšie úlohy vyplývajúce z puncového zákona a všeobecne záväzných predpisov .

PÚ SR je poverený:

- ✚ vykonávať puncovú kontrolu a s ňou súvisiace činnosti,
- ✚ vykonávať puncovú inšpekciu u výrobcov a obchodníkov s klenotníckym tovarom z drahých kovov,
- ✚ vykonávať na vyžiadanie expertnú činnosť v odbore puncovníctva a skúšania drahých kovov,
- ✚ nakladať s tovarom, ktorý štát nadobudol podľa osobitných predpisov alebo medzinárodných zmlúv,
- ✚ viesť register výrobcov a obchodníkov s drahými kovmi,
- ✚ viesť zoznam registrovaných zliatin z drahých kovov,
- ✚ prideľovať a zrušovať výrobné značky výrobcom tuzemského tovaru,
- ✚ prideľovať a zrušovať zodpovednostné značky dovozcom cudzieho tovaru,
- ✚ vydávať a odnímať výrobcom zliatin z drahých kovov osvedčenie o splnení ďalších podmienok odbornej spôsobilosti,
- ✚ overovať rýdzosť dentálnych drahých kovov a to pri výrobe protetických náhrad a rýdzosť zliatin pri razbe slovenských mincí,
- ✚ overovať na žiadosť rýdzosť lístkového zlata alebo striebra a iných vecí z drahých kovov,
- ✚ overovať alebo inak zisťovať rýdzosť výrobkov alebo iných produktov z drahých kovov,
- ✚ vyjadrovať sa k návrhom slovenských technických noriem v oblasti skúšania a analytickej chémie drahých kovov,
- ✚ ukladať pokuty v prípadoch ustanovených puncovým zákonom,
- ✚ plniť ďalšie úlohy vyplývajúce z puncového zákona.

Okrem týchto činností plní PÚ SR úlohy vo vzťahu k štátnemu rozpočtu, úlohy spojené so správou majetku štátu, úlohy na úseku kontrolnej činnosti, na úseku civilnej ochrany, medzinárodnej spolupráce, spolupráce s inými orgánmi štátnej správy a iné.

Pôsobnosť Puncového úradu sa rozšírila o ďalšie činnosti. Pribudlo poskytovanie služieb v oblasti identifikácie drahých kameňov, vykonávanie expertíznej činnosti v odbore drahých kameňov pre potreby colného úradu, zabezpečenie kontroly trhu s neopracovanými diamantmi tzv. Kimberley proces.

Puncový úrad je členom Medzinárodnej asociácie puncových úradov (The International Association of Assay Offices – IAAO). Asociácia sa podieľa na príprave Direktívy EÚ pre drahé kovy. Jej sídlo je v Londýne. Od júla 2007 je PÚ SR právoplatným členom v Konvencii pre skúšanie a označovanie tovaru z drahých kovov (Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals). Sídlo organizácie sa nachádza v Ženeve. Dôvodom založenia organizácie bolo uľahčiť obchodovanie tovaru z drahých kovov medzi členskými štátmi dohovorom. Puncový úrad SR sa aktívne zapája do práce týchto organizácií a pravidelne sa zúčastňuje na ich zasadnutiach.

Puncový úrad zastupuje Slovenskú republiku na zasadaniach Puncových úradov krajín V-4. Cieľom zasadnutí je koordinácia činností uvedených úradov, zvlášť otázky spojené s činnosťou úradov po pripojení ku krajinám Európskej únie.

V rámci Puncovej rady sa zamestnanci českého a slovenského Puncového úradu zúčastňujú pravidelných stretnutí, na ktorých koordinujú svoj postup v rámci existujúcej puncovej únie.

So vstupom Slovenska do Európskej únie sa stále menia podmienky obchodovania v súvislosti s liberalizáciou trhu v členských krajinách EÚ a zavádzanie pravidiel vzájomného uznávania tovarov má dopad aj na obchody s klenotníckym tovarom z drahých kovov – pravidlo (MRR) Mutual Recognition Regulation.

Zmeny podmienok obchodovania ako aj skutočnosť, že Slovenská republika je členskou krajinou Viedenského dohovoru si vyžadujú zapojenie našich pracovísk do medzinárodného hodnotenia výsledkov analýz drahých kovov, ako aj pravidelné zapojovanie sa do kontrolných kruhových analýz drahých kovov (Round Robin), ktoré sa usporadúvajú v rámci Konvencie a IAAO. PÚ SR má dlhoročne veľmi dobré výsledky v kruhových analýzach, kde sa medzinárodne porovnáva presnosť stanovenia chemických analýz zlatých a strieborných vzoriek vo vybraných laboratóriách puncových úradov členských krajín IAAO.

V rámci Labtestu, ktorého garantom je PÚ ČR v Prahe sa každé laboratórium PÚ SR zúčastnilo na skúškach stanovenia obsahu zlata a striebra. Dobré výsledky laboratórií nie sú len otázkou prestíže, ale aj predmetom kontroly a vyhodnocovania úrovne práce SNAS (Slovenskou národnou akreditačnou službou) na všetkých akreditovaných pracoviskách PÚ SR.

Skúšobné laboratóriá úradu boli Slovenskou národnou akreditačnou službou aj v tomto roku reakreditované v zmysle plnenia požiadaviek normy STN EN ISO/IEC 17025:2005 . Dôraz bol kladený na “Všeobecné požiadavky na kompletnosť skúšobných laboratórií”, teda na výkon fyzikálno-chemických a chemických skúšok na stanovenie obsahu zlata a striebra v klenotníckych zliatinách, ktoré svoju skúšobnú činnosť vykonávajú na základe udeleného osvedčenia. Riadiacim dokumentom pre činnosť skúšobných laboratórií je “Príručka kvality”, ktorá je záväzná pre všetkých zamestnancov skúšobných laboratórií. Pre zlepšenie kvality a efektívnosti práce v skúšobných laboratóriách bol uvedený do prevádzky nový softvér PUSR LAB. Tento softvér slúži na vedenie záznamov o vykonaných chemických skúškach striebra a zlata, aby sa predišlo pochybeniu pri prenášaní údajov z laboratórneho denníka do knihy analýz a následne na skúšobný list.

Činnosti organizácie

Výsledky činnosti Puncového úradu SR sú závislé od všeobecnej prosperity hospodárstva Slovenskej republiky, ktorá úzko súvisí s prosperitou alebo recesiou globálnej ekonomiky. Súčasná hlboká svetová hospodárska kríza sa začala prejavovať až po I. štvrtroku roku 2009. Prvé tri mesiace roka sme zaznamenali nárast puncových poplatkov v porovnaní s predchádzajúcim rokom až o 6,02 %. Vplyv krízy sa začal postupne prehĺbovať od mesiaca apríl 2009 až do augusta 2009. V septembri naopak až do novembra puncové poplatky rástli, ale v mesiaci december sme zaznamenali opäť prepad v porovnaní s rokom 2008 až o 50 %.

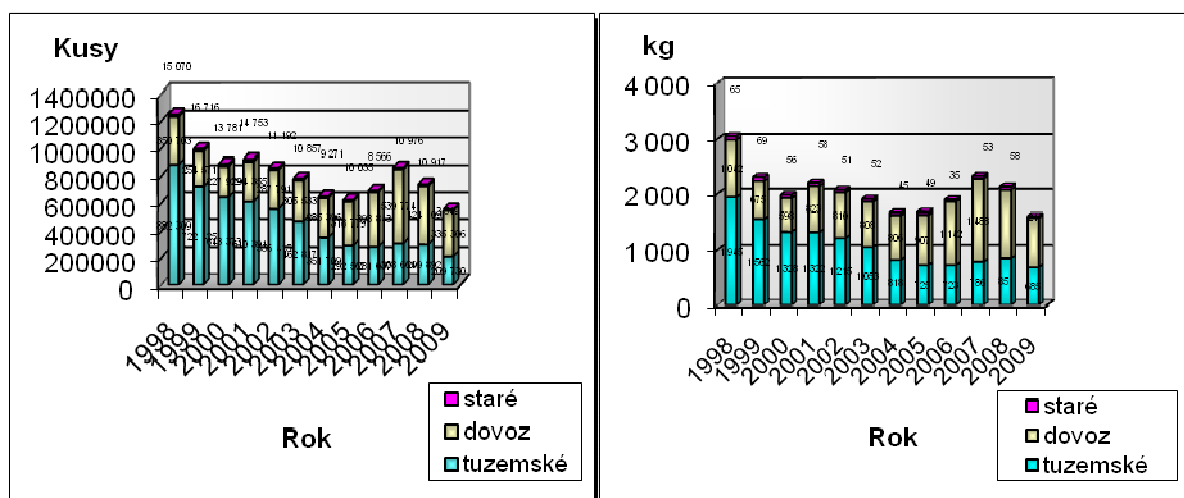
Hlavnými užívateľmi služieb PÚ SR sú fyzické a právnické osoby, ktoré vyrábajú, dovážajú, predávajú alebo inak uvádzajú na trh výrobky z drahých kovov. PÚ SR ako jediný poskytuje služby občanom v tejto oblasti.

Základnou oblasťou činnosti PÚ SR je puncová kontrola. Puncová kontrola spočíva v zistení a overení rýdzosti predkladaného tovaru, v súlade s podmienkami ustanovenými puncovým zákonom. Predkladaný tovar sa rozdeľuje podľa pôvodu na tuzemský, tovar z dovozu a starý tovar. Zistenie rýdzosti sa vykonáva nedeštruktívnym spôsobom skúškou na skúšobnom kameni, ak je tovar vyrobený z registrovaných klenotníckych zliatin alebo chemicky, ak je tovar vyrobený z neregistrovaných klenotníckych zliatin. Tovar, ktorý zodpovedá zákonným podmienkam označí puncová kontrola príslušnou puncovou značkou.

Povinnej puncovej kontrole podlieha tuzemský a cudzí tovar určený na obchodovanie v tuzemsku, starý tovar, ktorý neprešiel povinnou puncovou kontrolou v minulosti, ak má byť predmetom obchodovania a opravený tovar pôvodne označený, ak sa pri oprave puncová značka poškodí alebo odstráni. Ostatný tovar možno predložiť na puncovú kontrolu na základe rozhodnutia jeho držiteľa.

Povinnej puncovej kontrole nepodlieha tovar úplne potiahnutý smaltom, tovar pri ktorom má hmotnosť drahého kovu vzhľadom na hmotnosť ostatných použitých materiálov podradný význam, tovar s veľmi nízkou hmotnosťou neprevyšujúcou u zlata 0,5 g a u striebra 3 g, cudzí tovar prepustený v colnom konaní do režimu s podmieneným oslobodením tovaru od dovozného cla alebo režimu s ekonomickým účinkom, tuzemský tovar určený na prepustenie do režimu vývoz, starý tovar uvedený vo vyhláske č. 143/2004 Zb. a slovenské a zahraničné mince razené z drahých kovov.

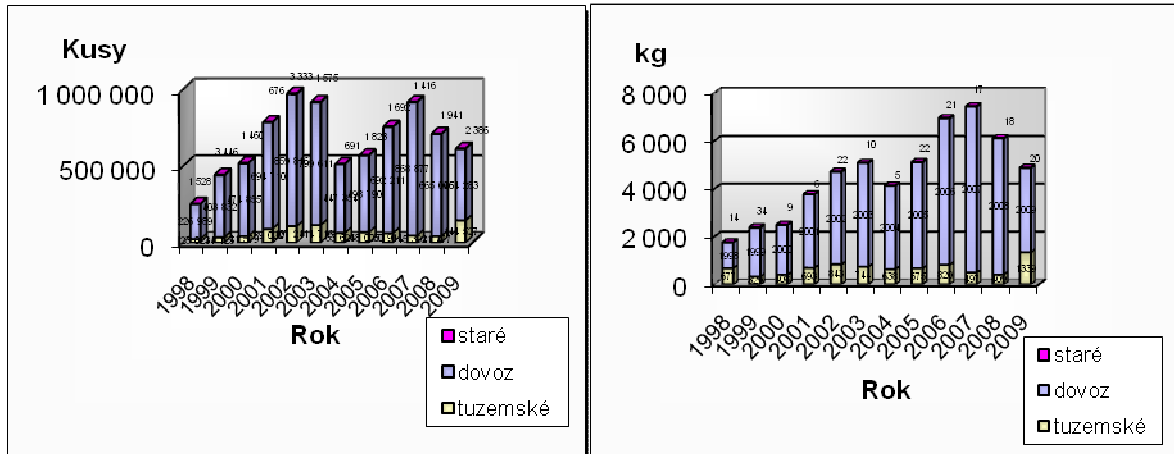
Za hodnotené obdobie bolo označených 548 585 kusov predmetov zo zlata, ich hmotnosť predstavuje 1 605 kg. Priemerná hmotnosť výrobku z domácej výroby je 3,2 g, z dovozu 2,5 g, u starého tovaru je to v priemere 5,9 g na šperk. Zníženie množstva opuncovaných zlatých šperkov z domácej výroby, z dovozu aj starého tovaru je v priemere o 25 %.

Objem označeného strieborného tovaru v kusoch je 611 196 kusov, čo predstavuje 4 881 kg. Priemerná hmotnosť výrobku z domácej výroby je 9,3 g, z dovozu 7,6 g, výrobok zo

starého tovaru váži v priemere 8,3 g. Pokračuje mierne zníženie množstva opuncovaných kusov v priemere o 13 %. V starom striebornom tovare sme zaznamenali nárast predkladaných objemov v kusoch. Predloženého tuzemského tovaru zo striebra bolo viac ako v roku 2008 o 97 227 ks , neznamená to však, že vzrástla domáca výroba šperkov. Tento nárast spôsobila domáca výroba medailí Mincovne š.p. Kremnica, ktorá sa vyskytuje nepravidelne.

Puncový úrad SR má vo svojich skúšobných laboratóriách zavedený a udržiavaný systém kvality, ktorý je garanciou výsledkov na požadovanej a deklarovanej úrovni a správnosti. V hodnotenom období bola v skúšobných laboratóriách zabezpečená kontrola, riadenie a zlepšovanie systému pravidelnou vnútornou laboratórnou kontrolou. Stabilita výsledkov skúšok bola sledovaná a vyhodnocovaná pomocou záznamov do regulačných diagramov. Pred dohľadom akreditujúceho orgánu (SNAS) v skúšobnom laboratóriu na pracovisku v Bratislave bola aktualizovaná príručka kvality.

V prípade tovaru, ktorý je vyrobený z registrovanej klenotníckej zliatiny sa skúška rýdzosti vykonáva nedeštruktívnym spôsobom na skúšobnom kameni alebo pomocou X – testu porovnaním so štandardom. Chemická skúška rýdzosti sa vykonáva vždy, ak je tuzemský alebo cudzí tovar vyrobený z neregistrovanej zliatiny.

V priebehu roka 2009 bolo v skúšobných laboratóriách vykonaných spolu 1 679 akreditovaných skúšok zlata a striebra podľa noriem ISO STN, z toho 896 analýz zlata (BA – 426, TN – 244, KE – 226) a 783 analýz striebra (BA – 366, TN – 254, KE - 163). Pretavené materiály s obsahom drahých kovov vážili spolu 19 972 g. Zvýšenie v porovnaní s predchádzajúcim rokom je z dôvodu zákazky pre Národnú banku Slovenska (pretavenie Au zliatkov). Vykonaných skúšok na kameni bolo 3 247. Celkovo bolo označených 1 159 781 kusov šperkov, čo predstavuje cca 4 621 kusov denne. PÚ SR za rok 2009 doznačil 182 251 kusov tovaru dovezeného zo zahraničia zodpovednosťmi značkami, plombami a laserom.

Puncová kontrola medailí sa vykonáva podľa osobitného režimu, pretože puncová značka je umiestnená v razidle. Kontroluje sa každá emisia chemickou analýzou vopred odobratých vzoriek. Razidlo je po ukončení razby komisionálne likvidované za účasti zástupcov PÚ SR. Kvalita vyrazenej puncovej značky sa posudzuje na kontrolnej vzorke. PÚ SR vedie kompletnú dokumentáciu o kontrole razby medailí podľa osobitného režimu (punc v razidle).

Ukážka Ag medaily s puncom v razidle

Ukážka demonetizácie razidiel s puncom

Pred demonetizáciou (likvidáciou)

Po demonetizácii (likvidácii)

Označovanie laserovou technikou sa využíva predovšetkým pre označovanie šperkov (predmetov) z drahých kovov, ktoré nie je možné označiť mechanickým vyrazením puncovej značky. Jedná sa o duté šperky, šperky osadené kameňmi tak, že pri mechanickom označení by sa tieto kamene mohli poškodiť, alebo o šperky zhotovené z rôznych drahých kovov, ktoré je potrebné označiť puncovými značkami pre každý použitý drahý kov.

Ukážky šperkov (predmetov) z drahých kovov najčastejšie označovaných laserovou technikou. Na prívessku a prsteňoch sú drahé kamene.

Na tovar sme aplikovali laserom puncovú značku pre striebro, znamienko metal pre obyčajný kov a zodpovednostnú značku dovozců.

Ukážka zákazky 230 kusov replík 10 KORUNY ročníky 1895 a 1915 vyrobených zo zlata o rýdzosti 900 % Au. Repliky mincí sa označovali puncovou značkou, rýdzostnou číslicou, značkou výrobcu a poradovým číslom. Z dôvodu charakteru výrobkov a požiadaviek predkladateľa bolo označovanie vykonané laserom.

V pôsobnosti PÚ SR v súlade so zákonom č. 10/2004 Z. z., § 9 písm. m., je nakladanie s tovarom, ktorý štát nadobudol podľa osobitných predpisov alebo medzinárodných zmlúv. V roku 2009 prijaté množstvo takto prepadnutého tovaru zo zlata predstavovalo 8 500 g a zo striebra 229 g.

Puncová kontrola má nezastupiteľnú úlohu pri ochrane spotrebiteľa. Na puncovú kontrolu boli predložené aj tovary, ktoré mali nižšiu ako najnižšiu zákonnú rýdzosť a tovary s nižšou ako deklarovanou rýdzosťou. Ďalej tiež tovary povrchovo upravené niklovou vrstvou. Vyskytli sa aj tovary s nepovolenou kombináciou obyčajného kovu s drahým kovom, tovary neoznačené výrobnou značkou a tovary, v ktorých sa nachádzala vyššia rýdzosť ako deklarovaná. Rozšírením trhu po vstupe Slovenskej republiky do EÚ vzrástol podiel chybného tovaru, ktorý je predkladaný na puncovú kontrolu. PÚ SR zaznamenal nárast doznačovania rýdzostnou číslicou pri podlimitnom tovare z dovozu najmä u striebra. (Dôvodom sú rozdielne stanovené podlimitné hmotnosti v jednotlivých krajinách EÚ).

Nevyhovujúcich tovarov zo zlata bolo celkom 525 kusov, vážili 2 046,45 g. Celkové množstvo nevyhovujúceho tovaru zo striebra predstavovalo 7 340 kusov, t. j. 48 254,75 g.

Na obrázku dokumentujeme niekoľko z mnohých prípadov. Tieto sú z pobočky v Trenčíne. Deklarovaná rýdzosť 925 ‰, Ag, časť náramku (2 pánty) obsahujú nepovolenú medzivrstvu (Cu,Ni,Zn)

Deklarovaná rýdzosť 750 ‰ Au, paličky náušnic sú zo 585 ‰ Au (14 karátové zlato).

Deklarovaná rýdzosť strieborných šperkov 925 ‰ Ag, bola zistená medená medzivrstva.

Tovar, s výnimkou starého alebo opraveného tovaru, ktorý nevyhovuje ustanoveniam puncového zákona Puncový úrad SR rozbije. Zvyšky po rozbití a neoznačený starý tovar alebo opravený tovar vráti PÚ SR predkladateľovi.

Na puncovú kontrolu na pobočke v Košiciach bol predložený k úradnému vyskúšaní a označeniu aj takýto tovar, ktorý je zobrazený na nasledujúcich obrázkoch.

Obrúčky z obyčajného kovu hrubo pozlátené bielym zlatom a označené poľskou puncovou značkou. Predložil ich občan, ktorý ich zakúpil v Poľsku za 1 000 € (30 tis. Sk).

Chybný tovar – strieborné klenotnícke výrobky pokovované niklom

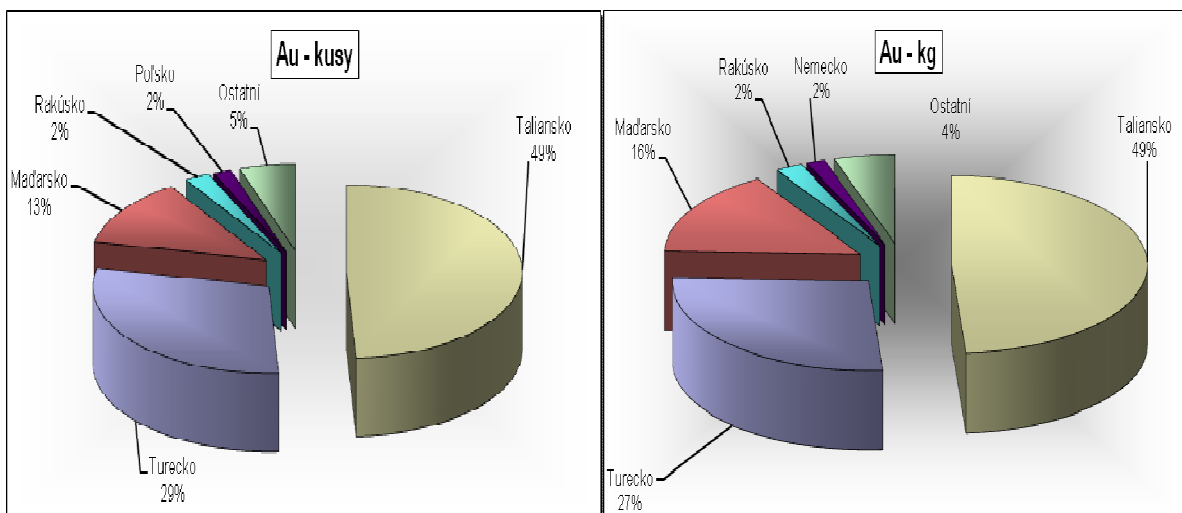

Chybný tovar – zlatý klenotnícky tovar nižšej ako najnižšej zákonnej rýdzosti

PÚ SR sa každoročne zúčastňuje na medzinárodnej výstave Hodiny a klenoty, kde má svoj stánok. Bezplatne tu poskytuje záujemcom poradenskú službu. Počas celej akcie zamestnanci úradu prakticky predvádzajú kontrolu puncov a rýdzosť predložených tovarov. Najväčší záujem bol práve o určenie pravosti materiálov a zistenie, či je výrobok opuncovaný. Vo viacerých prípadoch sa ukázalo, že výsledkom skúšky bolo sklamanie záujemcu. Aj tu sa potvrdilo, aké dôležité poslanie má puncová kontrola pri ochrane spotrebiteľov.

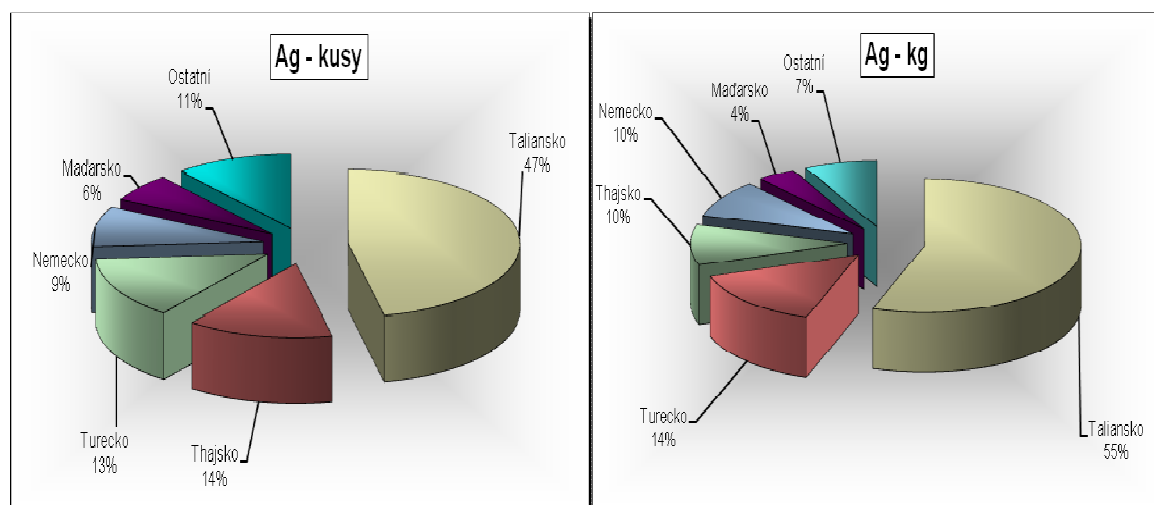
Najväčší podiel na dovoze zlatého klenotníckeho tovaru má naďalej Taliansko 49 % , nasleduje Turecko v priemere od 29 do 27 % , a Maďarsko od 16 do 13 %.

Aj pri dovoze strieborného tovaru pretrvávajú na prvom mieste Taliansko v priemere od 55

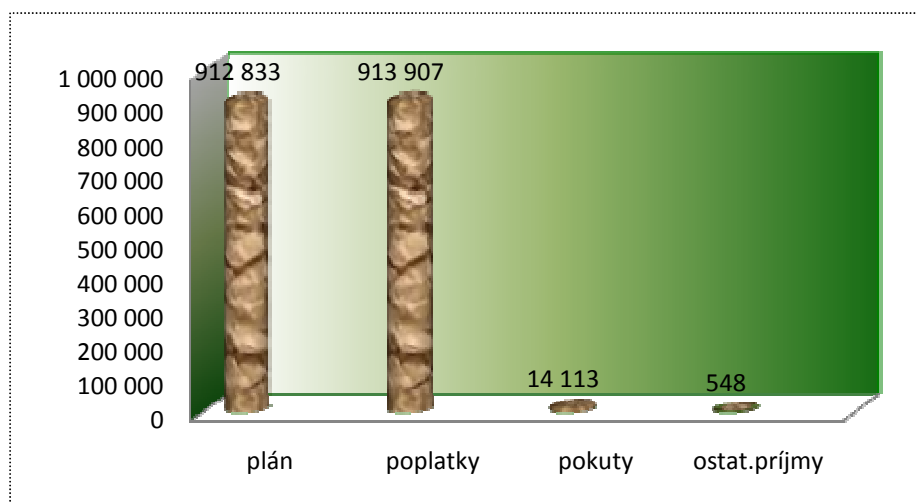

do 47 % , Turecko 14 % ,a Thajsko od 14 do 10% . Podiel ostatných krajín je zanedbateľný.

Úkony puncovej kontroly PÚ SR sú spoplatňované. Príjmy z poplatkov a uložených pokút sa odvádzajú na osobitné príjmové účty do Štátnej pokladnice.

K 31.12. 2009 boli pripísané na príjmový účet PÚ SR vedený v Štátnej pokladnici celkové príjmy v čiastke **928 568 €**, čo predstavuje **101,7%** z celkového ročného plánovaného objemu príjmov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to pokles o 26,2 %.

Položka 221 Administratívne poplatky - Skutočne dosiahnuté príjmy z výkonu puncovej kontroly za hodnotené obdobie sú vo výške 913 907 €. Uvedené príjmy boli dosiahnuté pri nezmenených poplatkoch za výkon puncovej kontroly a s rovnakým počtom zamestnancov, vďaka maximálnemu úsiliu, iniciatívne a ústretovému prístupu k predkladateľom tovaru. Za rok 2009 bolo vystavených 10 773 faktúr. Služby puncovej kontroly využíva priemerne 600 výrobcov a viac ako 250 dovozcov klenotníckeho tovaru.

Najvyšší podiel na úhradách cez platobný terminál má pracovisko v Bratislave (9 265 €), nasleduje pobočka v Trenčíne (27 743 €), expositúra Levice (9 895 €) a na pobočke v Košiciach úhrady cez terminál predstavovali sumu 1 000 €.

Je potrebné poukázať na skutočnosť, že vykonávaná práca je mimoriadne náročná na zrak a fyzickú zdatnosť. Okrem zodpovednosti odborných zamestnancov za správnosť stanovenia rýdzosti drahých kovov je potrebné tovar označiť bezchybne, nakoľko všetky reklamačné konania idú na vrub zamestnanca a úradu.

Puncová kontrola vedie register výrobných a zodpovednostných značiek a register klenotníckych zliatin. Ročne prideli a zruší priemerne 100 značiek. V súčasnom období je registrovaných 710 výrobných a 375 zodpovednostných značiek. Z tejto činnosti taktiež plynú finančné prostriedky do štátneho rozpočtu a to vo forme poplatkov za kolky v súlade so zákonom o správnych poplatkoch, 6,50 € za pridelenú výrobnú a zodpovednostnú značku a 3,00 € za zrušenú výrobnú a zodpovednostnú značku.

V roku 2009 bolo pridelených 32 nových výrobných značiek a 4 značky boli zrušené. V rovnakom období bolo pridelených 60 zodpovednostných značiek a 5 bolo zrušených.

Ďalšou dôležitou oblasťou činností PÚ SR je puncová inšpekcia. Puncová inšpekcia za rok 2009 vykonala 269 kontrol, čo je 149 % plánovaných inšpekcií. Bolo zahájených 100 správnych konaní.

Položka 222 Pokuty a penále – Pokuty pripísané na príjmový účet predstavujú za hodnotené obdobie čiastku 14 113 €.

V priebehu roka boli uložené pokuty vo výške 14 990 €. Neuhradené pokuty vo výške 6 560 € boli odstúpené na výkon exekúcie.

Plán kontrol na rok 2009 bol vypracovaný pre pracovníkov puncovej inšpekcie v Bratislave, Košiciach a pre alternatívnych pracovníkov v Trenčíne a v Leviciach. Tí súbežne vykonávajú prácu v puncovej kontrole a podľa pracovných možností aj puncovú inšpekciu v blízkej lokalite. Okrem toho je vytvorená pracovná dvojica z vedúcej puncovej inšpekcie a vedúcej vnútornej kontroly, ktoré vykonávajú samostatné inšpekcie ako aj dohľad nad výkonom práce inšpektorov podľa schváleného plánu.

Šperky vyplnené obyčajným kovom

Z vykonaných inšpekcií v roku 2009 vyplýva, že pravidelný výkon inšpekcie na registrovaných i náhodne nájdených prevádzkach je nevyhnutný. Dôkazom toho je aj výskyt veľkého množstva nepuncovaného tovaru (550 ks výrobkov zo striebra o celkovej hmotnosti 4 700 g) v jednej prevádzke. Okrem toho je dôležité naďalej odoberať vzorky výrobkov na posúdenie pravosti značiek počítačom. Je predpoklad, že okrem falošných slovenských puncových značiek sa vyskytnú falošné značky aj z iných členských štátov, ktoré sú na našom území uznávané. Je nevyhnutné inšpektorov školiť v rozpoznávaní cudzích ako i konvenčných značiek, ktoré sú v platnosti po vstupe Slovenskej republiky do členstva Asociácie puncových úradov aj na území SR.

Šperky plnené iným kovom (detail)

Z dôvodu výkonu pravidelnej inšpekcie u podnikateľov podnikajúcich v oblasti drahých kovov je možné preverovať odstránenie nedostatkov zistených puncovou inšpekciou. Zo zistení vyplýva, že nie každý z podnikateľov, ktorému bolo zistené porušenie puncového zákona v predchádzajúcich inšpekciách, sa snažil nedostatky odstrániť a zákon plne dodržiavať. Boli zistené opakované porušenia puncového zákona, kde sankcia za porušenie je potom vyššia.

Oceľová retiazka predávaná cez internet
deklarovaná ako strieborná

Šperky, ktorých vnútro je z obyčajného kovu

Puncová inšpekcia vedie register výrobcov a obchodníkov s drahými kovmi. PÚ SR registruje k 31.12.2009 celkom 3 456 subjektov, v oblasti drahých kovov, ktoré majú aj niekoľko prevádzok. Ročne sa v registri vykoná viac ako 800 zápisov, záznamov a zmien.

Položka 292 Ostatné príjmy - vrátené poistné z minulých rokov v sume 199 € a prepadnutie peňažnej zábezpeky vo výške 349 €.

Puncový úrad vyberá formou kolkových známok správne poplatky za pridelenie výrobných a zodpovednostných značiek. Poplatky za pridelenie značiek boli v roku 2009 vo výške 598 € a za zrušenie 27 €.

PÚ SR nerealizoval v roku 2009 žiadny predaj hmotného a ani nehmotného majetku štátu.

Kontrolná činnosť a prístup k informáciám

Vnútorňa kontrola vykonala za obdobie roka 2009 celkom 170 kontrol. Kontrolované boli pokladne, výkon puncovej kontroly, evidencia návštev, dochádzky, kontrola osobných kariet, námatková kontrola faktúr a dodržiavanie denného limitu výdavkových a príjmových pokladní na PÚ SR. Zároveň boli vykonané aj kontroly zamerané na porovnanie príjmového účtu so štatistikou z jednotlivých pracovísk a zároveň aj porovnanie platieb cez terminál s pokladňami programu PÚ SR VATSOFT. V priebehu štvrtroka bolo kontrolované dodržiavanie lehôt splatnosti faktúr vystavených š.p., Mincovňa Kremnica., Zlatokov s.r.o., Trenčín a Antika s.r.o., Trenčín.

V januári 2009 bola uskutočnená archivácia databáz výkonov puncovej kontroly za rok 2008. V tomto termíne bola ukončená aj inventarizácia drahých kovov, značiek, skúšobných ihliel, a skúšobných kameňov. Mimoriadna inventarizácia bola uskutočnená v mesiaci apríl na pobočke v Trenčíne z dôvodu odchodu vedúceho pobočky do dôchodku. Ďalšia inventarizácia bola uskutočnená v mesiaci júl 2009 pri presune zamestnanca na pobočku. Na jednotlivých pracoviskách bola vykonaná aj inventarizácia chemikálií. Chemikálie, ktoré boli po respiračnej dobe boli odvezené z Puncového úradu SR a likvidované firmami, ktoré sa touto činnosťou zaoberajú.

V rámci inventarizácie bola prepočítaná hodnota zlata a striebra prepadnutého v prospech štátu aktuálnou cenou podľa dátumov, kedy bol tento tovar odovzdaný jednotlivými úradmi štátnej správy na Puncový úrad SR v súlade s § 9a zákona 221/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o puncovníctve a skúšaní drahých kovov.

Referát vnútornej kontroly je aj gestorom zverejňovania informácií podľa zákona 211/2000 Z. z. V roku 2009 bolo zaevidovaných a vybavených 22 žiadostí o informácie v zmysle uvedeného zákona. Najčastejšími žiadosťami o informácie sú otázky týkajúce sa podmienok a povinností začínajúcich podnikateľských subjektov, hlavne tých, ktorí začínajú podnikáť v oblasti drahých kovov.

V období I. až IV. štvrtroka 2009 nebola zaevidovaná žiadna sťažnosť ani petícia, boli podané 2 podania iného typu na podnikateľské subjekty.

Za hodnotené obdobie roka 2009 boli spracované štatistické vyhodnotenia za jednotlivé pracoviská PÚ SR v slovenskom aj v anglickom jazyku pre potreby prezentácie.

Zamestnankyňa vnútornej kontroly ako metroológ PÚ SR vypracovala metrologický poriadok, ktorý je záväznou vnútro podnikovou smernicou pre všetkých zamestnancov PÚ SR.

Hodnotenie výdavkovej časti rozpočtu.

Bežné výdavky boli v roku 2009 čerpané na plnenie úloh na úseku puncovej kontroly a puncovej inšpekcie a to v súvislosti so zabezpečením prevádzkových potrieb jednotlivých pracovísk. Pôvodne schválený rozpočet nám bol rozpočtovým opatrením znížený v bežných aj v kapitálových výdavkoch.

Položka 600 - bežné výdavky boli čerpané vo výške 672 769 €, čo predstavuje 99,6 % pridelených prostriedkov. Čerpanie jednotlivých položiek a podpoložiek za obdobie roku 2009 bolo nasledovné:

Položka 610 - mzdy - V I. polroku odišli do starobného dôchodku riaditeľ PÚ SR a vedúci pobočky PÚ SR z Trenčína. Pri odchode do dôchodku bola vyplatená odmena riaditeľovi PÚ SR vo výške troch platov a vedúcemu pobočky vo výške jedného platu.

Čerpanie mzdových prostriedkov je za rok 2009 vo výške 355 425 €.

Z celkového objemu pridelených mzdových prostriedkov boli čerpané mzdové prostriedky na platy štátnych zamestnancov vo výške 332 749 €, zamestnanci vykonávajúci práce vo verejnom záujme čerpali 22 676 €.

Čerpanie predstavuje 99,9 % z ročného objemu a je zrejmé z nasledujúcej tabuľky:

Čerpanie mzdových prostriedkov	K 31.12.2008	K 31.12.2009	Rozdiel	K 31.12.2008	K 31.12.2009	Rozdiel
Položka 610	331 938	355 425	+ 23 487	32	32	0
Z toho:						
Položka 611	225 446	228 058	+ 2 612	32	32	0
Položka 612	72 581	74 478	+ 1 897	31	31	0
Položka 614	33 911	52 889	+ 18 978	32	32	0

V porovnaní s rokom 2008 sa čerpanie mzdových prostriedkov zvýšilo o 7 %.

Položka 620- poisťné - čerpanie vo výške 117 777 € je 99,1 %, zodpovedá objemu vyčerpaných mzdových prostriedkov. Nevyčerpano sa 1 018 €.

Položka 630 - tovary a služby - čerpanie je 99,3 % vo výške 184 818 €. Čerpanie podľa jednotlivých položiek a podpoložiek bolo v roku 2009 nasledovné:

Položka 631 - cestovné výdavky boli čerpané celkom v čiastke 11 682 €, t. j. 99,7 %, z toho na zahraničné pracovné cesty 3 689 €, podpoložka 631 002 v porovnaní s predchádzajúcim

rokom je o 5 802 € menšia. V Ženeve vo Švajčiarsku sa v mesiaci apríl konalo 64. Zasadanie Stáleho výboru Dohovoru o kontrole a označovaní výrobkov z drahých kovov (Viedenská konvencia) a rokovanie Medzinárodnej asociácie puncových úradov (IAAO). Zasadnutia sa zúčastnili dvaja zamestnanci úradu. V mesiaci apríl do Prahy na Puncový úrad ČR vycestoval jeden zamestnanec úradu. V mesiaci jún sa konalo v PLR vo Varšave zasadnutie Puncových úradov Vyšehradskej štvorky (V4). Puncový úrad SR zastupovali traja zamestnanci. Do Českej republiky na poradu inšpektorov puncovej inšpekcie PÚ ČR v Želíve vycestoval v mesiaci jún jeden zamestnanec úradu. Do Ženevy v mesiaci september vycestovali dvaja zamestnanci úradu na 65. zasadanie Stáleho výboru Dohovoru o kontrole a označovaní výrobkov z drahých kovov (Viedenská konvencia) a rokovanie Medzinárodnej asociácie puncových úradov (IAAO). V mesiaci september vycestovali do Českej republiky, kde sa konal seminár v oblasti identifikácie drahých kameňov dvaja zamestnanci PÚ SR. V mesiaci december na poradu pracovníkov puncovej inšpekcie na Puncový úrad ČR vycestoval jeden zamestnanec úradu.

Čerpanie 7 993 € na podpoložke 631 001 tuzemské cestovné výdavky predstavuje každoročné štvordňové školenie a porady všetkých zamestnancov PÚ SR začiatkom roka a služobné cesty inšpektorov úradu.

Položka 632 - náklady na energiu, vodu a komunikácie boli čerpané v čiastke 29 377 €, t.j. 99,5 %. V porovnaní s rokom 2008 je čerpanie vyššie o 2 590 € z dôvodu zvýšenia cien energií.

Položka 633 - materiál a dodávky - celkové čerpanie v čiastke 35 843 €, t.j. 99,3 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je čerpanie nižšie o 8 820 €. Z tejto položky zabezpečujeme prevádzkové a materiálové potreby výkonu puncovej kontroly a puncovej inšpekcie, ako aj chodu celého úradu. Čerpanie na podpoložke 633 002 je za nákup výpočtovej techniky pre inšpektorov v Bratislave a v Trenčíne. Pre pracovisko v Bratislave a pre pobočku v Trenčíne sme z dôvodu nefunkčnosti doterajších kúpili nové kopírky - čerpanie na podpoložke 633 004. V tomto roku sme nenakúpili skúšobné ihly, tavebné pomôcky, kamene, puncové značky a kovadlinky, preto je čerpanie na podpoložkách 633 005 a 633 007 nižšie. Z dôvodu potreby zakúpenia nového softvéru pre potreby inšpekčnej činnosti na úrade, je čerpanie vyššie v porovnaní s predchádzajúcim rokom na podpoložke 633 013. Čerpanie reprezentačné - podpoložka 633 016 je nižšie ako po minulé roky z dôvodu, že v roku 2009 sme mali na úrade menej zahraničných hostí.

Položka 634 - dopravné - v čiastke 15 929 €, t. j. 99,5 %, čerpanie je vyššie o 1 720 € v porovnaní s predchádzajúcim obdobím minulého roka. Znížil sa počet služobných ciest a tým aj spotreba pohonných hmôt, znížilo sa čerpanie na podpoložke 634 001 palivo, ale zvýšilo sa čerpanie na podpoložke 634 002 servis, údržba, opravy z dôvodu, že služobné vozidlá PÚ SR sú už staršieho dáta, a ak neobnovíme vozový park, výdavky na údržbu a opravu na staršie vozidlá sa z roka na rok budú zvyšovať.

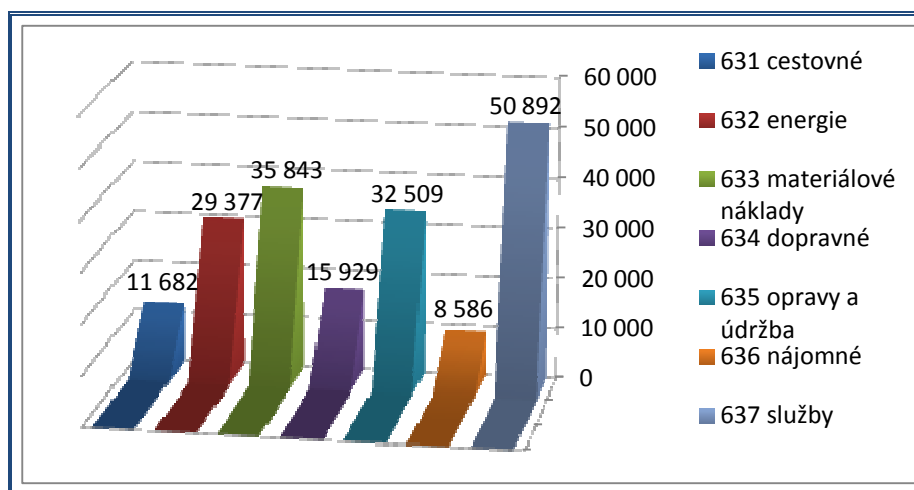
Položka 635 - rutinná a štandardná údržba - čerpanie v čiastke 32 509 €, t. j. 99,3 % je vyššie o 4 408 € v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Zvýšené čerpanie je na podpoložke 635 005 oprava špeciálnych strojov za opravu RTG zariadení z dôvodu porúch na pobočke v Košiciach a aj na pracovisku v Bratislave.

Položka 636 - nájomné za prenájom administratívnej budovy v Leviciach, parkovacích boxov, poštového priečinku , plynových fliaš a rohožíek – čerpanie celkom 8 586 €, t. j. 99,3 % , čerpanie oproti roku 2009 je vyššie z dôvodu vyššieho nájmu za parkovacie boxy.

Položka 637 - ostatné tovary a služby - v čiastke 50 892 €, t. j. 99 %, vyššie čerpanie o 5 772 €. Na podpoložke 637 001 školenia, kurzy, semináre sme čerpali 2 125 €. Zvýšili sa ceny za ochranu objektov – podpoložka 637 05. Na podpoložke 637 011 - štúdie, expertízy, posudky je čerpanie plánovaných kontrol a reakreditačných posudzovaní Slovenskou národnou akreditačnou spoločnosťou na akreditovaných pracoviskách, v tomto roku bolo vyúčtované len za prevádzku v Bratislave. Z hľadiska postavenia Puncového úradu SR je akreditácia nevyhnutná z dôvodu uznávania výsledkov na domácom a medzinárodnom trhu. Čerpanie na podpoložke 637 014 - stravné je vyššie ako v predchádzajúcom roku, z dôvodu zvýšenia ceny stravného lístka, ktoré bolo odsúhlasené zamestnaneckou radou podľa požiadaviek zamestnancov úradu. Vyšší je aj príjem do sociálneho fondu podpoložka 637 016. Čerpanie z podpoložky 637 027 - odmeny na základe dohôd je vyššie ako v roku 2008. Z uvedenej podpoložky sme zabezpečili verejné obstarávanie, údržbárske činnosti, upratovanie a ďalšie činnosti, ktorých realizácia v rámci riadneho pracovného vzťahu z dôvodu nízkeho počtu zamestnancov a nakumulovania ich funkcií je nereálna.

Čerpanie nákladov podľa podpoložiek v €

Položka 640 - bežné transfery, čerpanie vo výške 14 749 €.

Podpoložka 642 013 - odchodné sme vyplatili celkom tri platy, dva riaditeľovi PÚ SR a jeden vedúcemu pobočky v Trenčíne v celkovej výške 7 651 €. Na podpoložke 642 015 tvoria vyplatené nemocenské dávky 1 058 €. Na podpoložke 649 003 príspevky na členstvo v Medzinárodnej asociácii puncových úradov IAAO (The Interantional Association of Assy Offices) sme zaplatili 400 €. Poplatok 5 640 € sme zaplatili Konvencii pre skúšanie a označovanie tovaru z drahých kovov, (Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals) ktorej členom sme od roku 2007.

Z dôvodu krízy nám bol krátený rozpočet aj na kapitálové výdavky o 33 194 €. Z prostriedkov, ktoré nám po úprave zostali sme čerpali nasledovne:

Položka 700 - kapitálové výdavky – za hodnotené obdobie boli čerpané krátené prostriedky na kapitálové výdavky celkom vo výške 76 255 €. Čerpanie predstavuje 99,9 % .

Položka 711 Nákup nehmotných aktív – z dôvodu potreby uchovávanía údajov spracovaných výpočtovou technikou vznikla potreba vytvorenia informačného systému (ISPU) pre podporu hlavných činností vykonávaných Puncovým úradom SR, ktorý úrad doteraz nemal. ISPU je nasadený na štyroch pracoviskách. Súčasťou ISPU je aj systém automatického zálohovania údajov na bezpečné úložisko. Za uvedený softvér sme zaplatili 15 529,50 €.

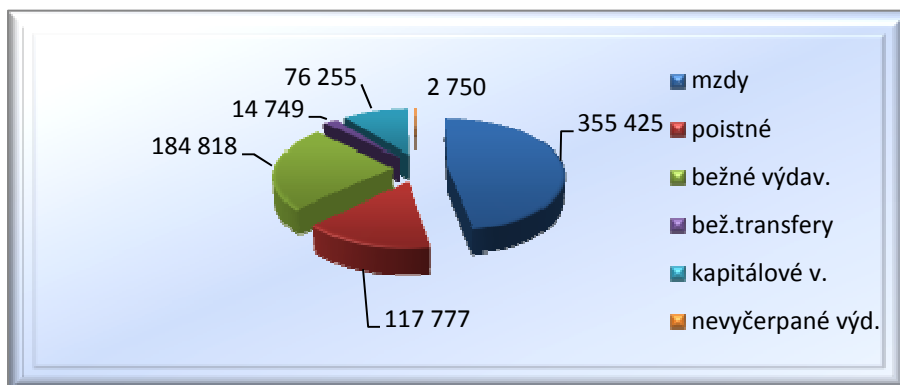
V priebehu roka bol postupne zavedený na všetkých pracoviskách puncovej kontroly nový počítačový program na evidenciu príjmu a výdaja tovaru, objemov spracovaného tovaru, fakturácie a pokladní. V súvislosti s prechodom na euro bol aktualizovaný aj nový program. Za ďalšie moduly (laboratórium a inšpekcia) nového softvéru na programové vybavenie sme zaplatili 2 821 €.

Položka 713 Nákup stojov, prístrojov, zariadení - za výpočtovú techniku pre pracovisko v Bratislave sme zaplatili 3 598 € .

V prvom štvrtroku 2009 boli čerpané prostriedky na kapitálové výdavky vo výške 1 896 € za prídavné zariadenie k mikroskopu pre pobočku PÚ SR v Trenčíne. Presnosť stanovenia drahých kovov v akreditovaných chemických laboratóriách je zabezpečovaná používaním váh I. triedy presnosti. V roku 2009 boli na pobočke v Trenčíne váhy I. triedy presnosti z dôvodu nefunkčnosti vyradené, preto bolo potrebné zakúpenie nových váh, za ktoré sme zaplatili 5 560 €.

Verejným obstarávaním sme zabezpečili pre pobočku v Košiciach zakúpenie laserového zariadenia v cene 46 850,30 €. Prvé laserové zariadenie sa už používa od roku 2006 na pobočke v Trenčíne. Laserovým zariadením sa označujú tovary tenké, drobné, duté , tovary osadené drahými kameňmi, hodinkové púzdra a iné materiály, na ktoré nie je možné použiť z dôvodu možného poškodenia bežné prevádzkové zariadenia.

Celkové čerpanie výdavkov z prideleného rozpočtu v € je znázornené v grafe

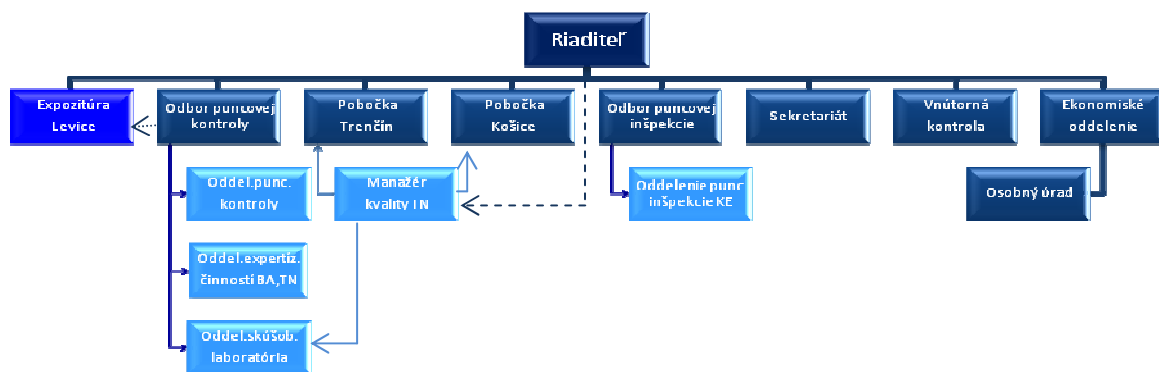

Personálne otázky

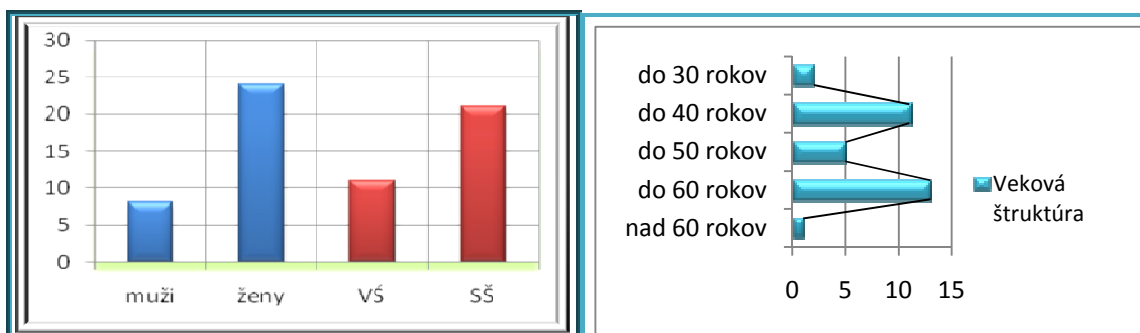
Puncový úrad SR sa počtom zamestnancov radí medzi najmenšie orgány štátnej správy. Vzhľadom na nízky počet zamestnancov a ich rozmiestnenie na štyri pracoviská : v Bratislave, v Košiciach, v Trenčíne a v Leviciach dochádza ku kumulovaniu činností, čo si vyžaduje od každého zamestnanca maximálnu flexibilitu a ústretovosť. Každý zamestnanec musí na sebe tvrdo pracovať, aby bez problémov zvládol všetky pracovné postupy a aby v prípade potreby mohol zastať akúkoľvek pracovnú pozíciu.

Organizačná štruktúra, činnosť a pôsobnosť PÚ SR je obdobná ako vo vyspelých európskych štátoch a konkrétne postupy skúšania, vyhľadávania a hodnotenia zodpovedajú formám a metódam kontroly rýdzosti drahých kovov používaných na svetovej úrovni.

Pre rok 2009 bol našej organizácii stanovený limit 32 zamestnancov. Určených bolo 28 štátnozamestnaneckých miest a 4 miesta vo výkone práce vo verejnom záujme. Základnými organizačnými stupňami riadenia a rozhodovania sú odbory, oddelenia a pobočky. Zabezpečujú ucelené odborné činnosti pod vedením príslušného vedúceho organizačného stupňa riadenia, ktorý zodpovedá za činnosť riaditeľovi úradu. Expozitúra je v zmysle organizačného poriadku nižším stupňom riadenia, zabezpečuje výkon užšieho rozsahu špecifických odborných činností ,nemá chemické laboratórium.

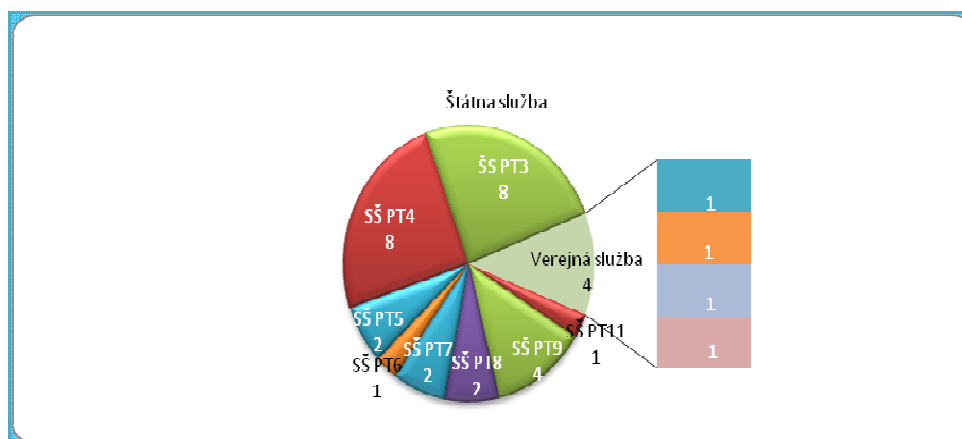
V roku 2009 sme mali priemerný prepočítaný počet zamestnancov 32. Vo fyzických osobách 32, z toho je 24 žien a 8 mužov. Priemerný vek zamestnancov v roku 2009 bol 45,4 rokov.

Puncový úrad SR neustále vyvíja aktivity na rozvoj ľudských zdrojov v rámci svojich finančných možností. Vzhľadom na neustále sa meniacu legislatívu je vzdelávanie zamestnancov úradu prirodzenou súčasťou práce. Zamestnanci PÚ SR po zvážení rozsahu a kvality školení sú zaradení vedúcimi zamestnancami na jednotlivé druhy školení. Jedenkrát ročne zabezpečujeme pre všetkých zamestnancov štvordenné školenie zamerané na oboznámenie sa zamestnancov s novými poznatkami a pracovnými postupmi v oblasti puncovníctva a skúšania drahých kovov, puncovej inšpekcie, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany. Zamestnanci úradu sa zúčastňujú na odborných vzdelávacích podujatiach (kurzy, semináre, konferencie), ktoré organizujú externé vzdelávacie inštitúcie. Lektormi vzdelávacích programov sú kvalitní odborníci s vysokoškolským vzdelaním, ktorí sú z roka na rok drahší, preto hľadáme a využívame aj vzdelávacie podujatia ktoré sú ponúkané zadarmo.

Počty zamestnancov a ich zaradenie do štátnej , verejnej služby a tried sú znázornené v grafe

Puncovú kontrolu zabezpečuje celkom 21 zamestnancov vrátane vedúcich. Skúšanie a označovanie tovarov z drahých kovov zaberá približne 80 % pracovného času výkonných zamestnancov puncovej kontroly. Zvyšný čas je venovaný skúškam materiálov, ktoré nepodliehajú povinnému puncovaniu, vedeniu administratívnej agendy, prípravným prácam, odvodu tržieb a ďalších úloh, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie bezproblémového chodu prevádzky.

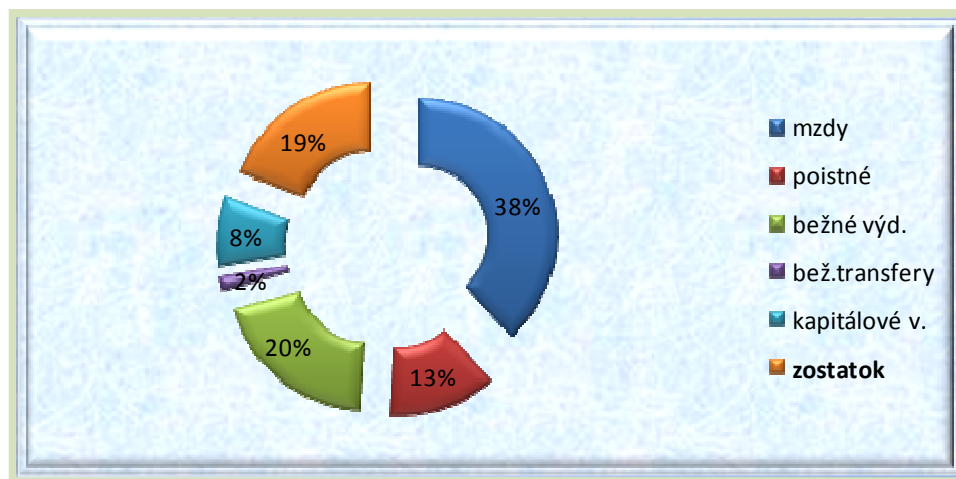
Ciele a prehľad ich plnenia

Aj v roku 2009 bolo hlavným cieľom Puncového úradu SR poskytovať kvalitné služby v oblasti puncovníctva a skúšania drahých kovov tak podnikateľom, ako aj občanom a dosiahnuť plánované príjmy a udržať výdavky na úrovni rokov predchádzajúcich, čo nebola vzhľadom na zložitú ekonomickú situáciu ľahká úloha. Aj napriek tomu sa podarilo plánované príjmy splniť.

Z nasledujúceho grafu vyplýva, že príjmy Puncového úradu SR sú stále vyššie ako jeho výdavky.

Podiel nákladov na príjmoch je znázornený v grafe v €

Hlavným zdrojom príjmov Puncového úradu SR sú poplatky za úkony puncovej kontroly, ktoré tvoria viac ako 99 % z celkových príjmov. Príjmy úradu sú závislé od množstva klenotníckeho tovaru, ktoré je predložené na puncovú kontrolu podnikateľskými subjektami. Množstvo klenotníckych výrobkov je závislé aj od absorpčnej schopnosti trhu s klenotníckym tovarom. Pokles dopytu po klenotníckom tovare je spôsobený nielen nepriaznivou finančnou situáciou obyvateľstva, ale aj dopytom najmä mladej generácie, ktorá dáva prednosť lacnejšiemu, hlavne striebornému klenotníckemu tovaru. Puncový úrad SR bude mať v budúcom období vážne problémy s naplnením príjmovej časti rozpočtu.

Už viac rokov sa snaží úrad dobudovať a zlepšovať pracovné podmienky všetkých pracovníkov. Na prevádzky sú kladené stále vyššie nároky na technické vybavenie. Pre zvýšenie výkonov je potrebné využitie nových moderných postupov nedeštruktívneho skúšania drahých kovov pomocou novej generácie X- testov RTG MIDEX, laserových puncovacích strojov, ktorými sa označujú duté a špeciálne tovary obsahujúce diamanty, brilianty, pri ktorých by mohlo dôjsť označením k poškodeniu. Na dvoch pracoviskách úradu laserové puncovacie stroje ešte chýbajú. Nové technické vybavenie potrebujeme aj pre puncovú inšpekciu, nakoľko falošné puncové značky sa vyskytujú v čoraz vyššej kvalite.

Záver

Z uvedených číselných podkladov v hodnotenom kalendárnom roku je evidentné, že Puncový úrad SR naďalej dosahuje veľmi dobré výsledky a ako štátna rozpočtová organizácia je vysoko aktívny.

UKAZOVATEĽ	Schválený rozpočet na rok 2009	Upravený rozpočet na rok 2009	Skutočnosť za rok 2009	Spolu celkom	% plnenia
1	2	3	4	5	6
Príjmy	912 833	912 833	928 568	928 568	101,7
Bežné výdavky	696 276	675 428	672 769	672 769	99,6
Z toho: mzdové prostriedky	272 190	355 715	355 425	355 425	99,9
Kapitálové výdavky	109 540	76 346	76 255	76 255	99,9
Spolu celkom	805 816	751 774	749 024	749 024	99,6
Počet zamestnancov	32	32	32	32	100

Vývoj v oblasti puncovníctva je možné predpovedať len veľmi ťažko, nakoľko dôsledky hospodárskej krízy sa budú aj v tejto oblasti, tak ako aj v ostatných oblastiach ekonomiky prejavovať ešte dlhšiu dobu. Dá sa očakávať, že vrchol hospodárskej krízy bol už prekonaný a ekonomika sa bude postupne zotavovať. Zastaví sa rast nezamestnanosti a jej úroveň začne klesať. Tým sa bude zvyšovať kúpna sila obyvateľstva a postupne dôjde aj k zvyšovaniu dopytu po výrobkoch z drahých kovov.

Ing. Miroslav T r e b u ľ a
vedúci služobného úradu